

Karar Sayısı: 492

7 Mayıs 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasına, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

25 Aralık 2018

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
SIRBİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti;

İki ülke arasındaki dostluk ilişkilerini ve stratejik ortaklığı güçlendirme ve çevre alanında işbirliğini geliştirme yolundaki isteklerini ifade ederek,

Bugünkü ve gelecek nesillerin refahı açısından, çevrenin korunmasında ve iyileştirilmesinde, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Özellikle; yoksulluğun sonlandırılması, sürdürülebilir geçim kaynakları ve çevresel sürdürülebilirlik amaçları gibi uluslararası alanda mutabık kalınmış kalkınma hedeflerinin teşvik edilmesi ve başarılması için gösterilecek ortak çabaların önemini kabul ederek,

Böyle bir işbirliğinin; Tarafların ortak çıkarlarına hizmet edeceğini ve ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıda bulunacağını dikkate alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

Ekosistemin korunmasına ve kullanılmasına yönelik dengeli bir yaklaşım ile kirliliğin azaltılması ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması için, Taraflar; hakkaniyet, fayda ve mütekabiliyet esasına dayanarak, bilgi, deneyim, en iyi uygulamalar ve teknoloji paylaşımıyla işbirliği yapacaktır.

Madde 2

Taraflar, yeterliliklerine göre ve tavassutlarına öncelik verdikten sonra, başka konular da olmak üzere, aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapacaktır:

Çevre Yönetimi

- 1) Entegre atık yönetimi,
(Sanayiden kaynaklanan tehlikeli ve tehlikesiz atık, belediye atığı, ambalaj atığı, tıbbi atık, tarım atığı, atık bertaraf tesislerinin projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesi),
- 2) Entegre atık su yönetimi,
- 3) Hava kalitesi yönetimi,
(Isınma, sanayi ve ulaşım ötürü hava kirliliği ve hava kalitesini izleme),
- 4) Uzun menzilli sınır ötesi hava kirliliği ve toz taşınımı,
- 5) Çevresel gürültü yönetimi,
- 6) İklim değişikliği,
(Adaptasyon, azaltım, raporlama, emisyon ticareti),
- 7) Yeşil ekonomi,
- 8) Kimyasallar yönetimi,
- 9) Büyük endüstriyel kaza risklerinin belirlenmesi, tehlikeli maddelerin yayılmasının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması,

Temiz Üretim ve Sürdürülebilir Tüketim

- 1) Atık suyun geri kazanımı teknolojileri,
- 2) Entegre kirlilik önleme ve kontrolü, mevcut en iyi teknikler,

Çevresel Uygunluk Zinciri

- 1) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel değerlendirme,
- 2) Çevre izin ve lisans işlemleri,
- 3) Çevre denetimi,
- 4) Halkın katılımı
- 5) Çevre izleme ve ölçüm yöntemleri,
(Baca gazı kirleticilerini ve atık su arıtma tesislerinin deşarjlarını izleme),

Biyolojik Çeşitlilik ve Korunan Alanlar

- 1) Korunan alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunmasının teşvik edilmesi,
- 2) Korunan alanların yönetimi ve bu alanlarda eko-turizmin geliştirilmesi ve uygulanması,

Çevre Bilgi Sistemleri

- 1) Elektronik çevre uygulamaları,
(e-ÇED, e-izin / e-lisans, e-denetim, e-yeterlik, atık yönetimi uygulaması ve diğer çevre bilgi sistemleri),
- 2) Çevre durumu raporları,
- 3) Çevresel coğrafi bilgi sistemlerinin geliştirilmesi,

Kapasite Geliştirme

- 1) Çevre eğitimi ve kamu bilincinin artırılması,
- 2) Çevre kurumlarının kapasitesinin artırılması.

Madde 3

Taraflar, 2. maddede belirtilen konularda aşaşıdaki yollarla işbirliği yapacaktır:

- 1) Eğitim programları, toplantı, konferans ve sempozyumlar dzenleme,
- 2) Bilimsel ve teknik ziyaret programları dzenleme,
- 3) Araştırmacı, danışman, uzman ve hdkümet dış kuruluğu uyelerinin ve temsilcilerinin karşılıklı ziyaretlerini dzenleme,
- 4) Araştırma, gelişme ve uygulama faaliyetleri uzerine bilgi, uzmanlık ve belge değişimi,
- 5) Proje geliştirme.

Madde 4

Taraflar, kendi ulusal mevzuatları ile taraf oldukları ilgili Uluslararası Anlaşmalar iwin tahsis edilmiş olan mali kaynaklar çerçevesinde işbirliği yapacaktır.

Taraflar; uzlaşılan alanlarda uzman değişimi yapacaktır ve ulaşım, iaşe ve ibate masrafları gonderen Ulke tarafından karşılanacaktır.

Madde 5

Taraflar, hdkümet kurumlarını, akademik kurumları, özel sektoru ve hdkümet dış kuruluşları, işbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerine katılmaları iwin davet edebilir.

Madde 6

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından sorumlu kurumlar,

- 1) Tırkiye Cumhuriyeti Hdkümeti adına: Çevre ve şehircilik Bakanlığı,
- 2) Sırbistan Cumhuriyeti Hdkümeti adına: Çevre Koruma Bakanlığı'dır.

Madde 7

İşbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde işbirliği faaliyetlerinin yürürlüğe girişinin ardından etkili bir şekilde uygulanmasının sağlanması için, Taraflarca; bir Ortak Komite kurulacaktır ve aşağıdakileri destekleyecektir:

- 1) Her bir Taraf; Madde 6'da belirtilen yetkili otoritelerden, işbu Mutabakat Zaptı'nda öngörülen işbirliği alanlarının yönetiminden sorumlu olacak bir Ulusal Koordinatörü, işbu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesinin ardından 3 (üç) ay içinde, tayin edecektir.

Ulusal Koordinatörler en az Daire Başkanı düzeyinde olacaktır.

Her bir Taraf; diğerine, tayin ettiği Ulusal Koordinatörünün ismini bildirecektir.

- 2) Ulusal Koordinatörler; işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesinde yazılı işbirliği alanları hakkında Ortak Çalışma Programlarının yapılması için işbirliğinde bulunacaktır.
- 3) Ulusal Koordinatörler; işbirliği alanlarının görüşüleceği tarihleri belirleyecekler, karşılıklı mutabık kalınacak tarihlerde düzenlenebilecek Ortak Komite Toplantıları'na eş-başkanlık yapacaktır ve Ortak Komite tarafından alınacak tavsiyelerin uygulanmasını izleyecektir.
- 4) Ortak Komite Toplantıları; değişimli olarak, yılda bir defa, Türkiye'de ve Sırbistan'da yapılacaktır.

Madde 8

Taraflar; ulusal mevzuatlarına uygun olarak; işbirliği sonuçlarını, karşılıklı yazılı rızaları da alınarak, üçüncü Taraflar ile paylaşmak için anlaşılabilir.

Madde 9

İşbu Mutabakat Zaptı'nda yer alan hiçbir husus; Tarafların, taraf olduğu diğer Uluslararası Anlaşmalar kapsamındaki mevcut haklarını ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

Taraflar, ilgili ulusal mevzuatlarına ve taraf oldukları Uluslararası Antlaşmalara uygun olarak işbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde transfer edilen veya oluşturulan fikri mülkiyet haklarının etkili korunmasını temin edecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı'nın amaçları bakımından "fikri mülkiyet"; 14 Temmuz 1967 tarihinde, Stockholm'de imzalanan "Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Sözleşme"nin 2. maddesinde kayıtlı anlama gelir.

Madde 11

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında müzakereler yolu ile dostça çözülecektir.

Madde 12

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 13. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen usule göre yürürlüğe girecektir.

Madde 13

İşbu Mutabakat Zaptı; Tarafların; işbu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını, birbirlerine; diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı; bir (1) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri, diğer Tarafa; Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini; yürürlük süresi dolmadan en az 6 (altı) ay önce, diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği sürece, her sonraki yıl, kendiliğinden uzatılacaktır.

Her bir Taraf, diğer Tarafa; diplomatik yollarla yazılı olarak bildirerek, işbu Mutabakat Zaptı'nı herhangi bir zamanda sona erdirmeye hakkına sahiptir. Bu durumda, işbu Mutabakat Zaptı; yazılı bildirim alındığı tarihten 3 (üç) ay sonra sona erecektir.

Taraflar aksi bir anlaşmaya varmadıkça, işbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi; Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde anlaşmaya varılan ve sona ermesi öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve uygulanmasını, tamamlanana kadar etkilemeyecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı; Ankara'da, 07 Mayıs 2018 tarihinde, Türkçe, Sırpça ve İngilizce dillerinin her birinden 2'şer (ikişer) asıl nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

Yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

SIRBİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Mehmet ÖZHASEKİ
Çevre ve Şehircilik Bakanı

Aleksandar ANTIĆ
Madencilik ve Enerji Bakanı

МЕМОРАНДУМ О РАЗУМЕВАЊУ
О САРАДЊИ
У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ИЗМЕЂУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ
И
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Влада Републике Турске и Влада Републике Србије, у даљем тексту „Стране“.

Изражавајући жељу да ојачају пријатељске односе и стратешко партнерство између две земље и унапреде сарадњу у области животне средине,

Признајући значај одрживог развоја као приступа заштити и унапређењу животне средине за добробит садашњих и будућих генерација,

Признајући важност улагања заједничког напора у циљу промовисања и постизања развојних циљева договорених на међународном нивоу, нарочито оних који се односе на искорењивање сиромаштва, одрживе изворе прихода и одрживост животне средине,

Увиђајући да би таква сарадња служила остваривању заједничких интереса обеју Страна и допринела њиховом економским и социјалном развоју,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

У циљу смањења загађења и обезбеђивања одрживости животне средине, уз уравнотежен приступ заштити и коришћењу екосистема, Стране ће сарађивати кроз размену знања, искустава, најбољих пракси и технологија а засновано на начелу равноправности, користи и реципроцитета.

Члан 2.

Стране ће, у складу са својим надлежностима, и након утврђивања приоритетних области деловања, сарађивати на следећим пољима:

Управљање животном средином

1) Интегрисано управљање отпадом

(опасан и неопасан отпад који потиче од индустрије, комунални отпад, амбалажни отпад, медицински отпад, пољопривредни отпад, пројектовање, изградња и рад постројења за одлагање отпада),

2) Интегрисано управљање отпадним водама,

3) Управљање квалитетом ваздуха,

(загађење ваздуха узроковано грејањем из домаћинства, индустријом и транспортом и праћење квалитета ваздуха),

4) Прекогранично загађивање ваздухана великим удаљеностима и транспорт прашине,

5) Управљање буком у животној средини,

6) Климатске промене,

(адаптација, ублажавање, извештавање, трговина емисијама),

7) Зелена економија,

8) Управљање хемикалијама,

9) Идентификација потенцијалних ризика за настанак великих индустријских удеса, спречавање просипања опасних материја и ублажавање последица.

Чиста производња и одржива потрошња

- 1) Рециклажне технологије за пречишћавање отпадних вода
- 2) Интегрисано спречавање и контрола загађења, најбоље доступне технике

Ланац хармонизације законодавства у области животне средине

- 1) Процена утицаја на животну средину и стратешка процена утицаја на животну средину
- 2) Процедуре за издавање дозвола и лиценци у области животне средине
- 3) Еколошка ревизија
- 4) Јавни увид
- 5) Методе мерења и праћења у области животне средине(мониторинг емисије загађујућих материја садржаних у димним гасовима и квалитета вода испуштених из постројења за пречишћавање отпадних вода),

Биодиверзитет и заштићена подручја

- 1) Боље очувањебиолошке разноврсности у заштићеним подручјима
- 2) Управљање заштићеним подручјима и развој и имплементација екотуристичких активности у датим областима

Информациони системи у области заштите животне средине

- 1) Системи за подношење електронских пријава у области заштите животне средине,
(електронски захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, електронско издавање дозвола/лиценци, електронска ревизија, издавање квалификованих електронских сертификата, електронски захтев за издавање дозволе за управљање отпадом и други информациони системи у области заштите животне средине),
- 2) Извештаји о стању животне средине,
- 3) Увођењегеографских информационих система за област животне средине,

Изградња капацитета

- 1) Еколошко образовање и подизање свести јавности
- 2) Повећање капацитета институција које се баве заштитом животне средине:

Члан 3.

Стране ће сарађивати у областима изчлана 2.овог Меморандума кроз:

- 1) Организовање програма обуке, састанака, конференција и симпозијума,
- 2) Организовање научних и техничких програма посета,
- 3) Организовање узајамних посета истраживача, консултаната, експерата као и чланова и представника невладиних организација,
- 4) Размену информација, стручног знања и докумената који се односе на истраживања, постигнућа и активности на спровођењу,
- 5) Развој пројеката.

Члан 4.

Стране ће сарађивати у оквиру националних законодавастава сваке од Страна, као и финансијских средстава намењених спровођењу релевантних међународних споразума чије су потписнице.

Стране ће размењивати стручњаке у договореним областима, а трошкове пута, хране и смештаја сносиће Страна која шаље делегацију.

Члан 5.

Стране могу позвати државне институције, академске институције, приватни сектор и невладине организације да учествују у активностима сарадње у контексту овог Меморандума о разумевању.

Члан 6.

Органи надлежни за спровођење овог Меморандума су:

- 1) У Републици Турској - Министарство животне средине и урбанизма
- 2) У Републици Србији- Министарство заштите животне средине.

Члан 7.

Након његовог ступања на снагу, како би се осигурало ефикасно спровођење активности сарадње у оквиру овог Меморандума о разумевању, Стране ће успоставити Заједнички одбор који ће промовисати следеће:

- 1) Свака страна ће именовати националног координатора надлежних органа из члана 6, који ће бити одговоран за управљање областима сарадње предвиђеним у оквиру овог Меморандума, у року од 3 (три) месеца од ступања на снагу овог Меморандума о разумевању.

Национални координатори морају бити најмање руководиоци на нивоу начелника одељења.

Свака Страна ће доставити другој име одабраног националног координатора.

- 2) Национални координатори ће сарађивати у циљу израде заједничких програма рада за области сарадње које су из члана 2. овог Меморандума о разумевању.
- 3) Национални координатори ће одређивати датуме када ће се разговарати о областима сарадње, копредседавати састанцима Заједничког одбора који се заказују договором обеју Страна и пратити спровођење препорука Заједничког одбора.
- 4) Састанци Заједничког одбора одржаваће се једном годишње, наизменично, у Турској и Србији.

Члан 8.

Стране се могу сложити да резултате проистекле из њихове сарадње, уз обострану писмену сагласности у складу са својим националним законодавствима, учине доступним трећој страни.

Члан 9.

Ниједна одредба овог Меморандума о разумевању неће утицати на постојећа права и обавезе Страна које проистичу из других међународних споразума чије су потписнице.

Члан 10.

Стране ће, у складу са својим националним законодавствима и међународним уговорима чије су потписнице, обезбедити ефикасну заштиту права интелектуалне својине, пренесених или насталих у оквиру овог Меморандума о разумевању.

За сврхе овог Меморандума о разумевању, појам „интелектуална својина“ подразумева исто што и дефиниција из члана 2. Конвенције о оснивању Светске организације за интелектуалну својину, потписане у Стокхолму 14. јула 1967. године.

Члан 11.

Сваки евентуални спор који проистекне из тумачења или примене овог Меморандума о разумевању биће решен споразумно путем преговора између Страна.

Члан 12.

Овај Меморандум о разумевању може бити измењен и допуњен у било ком тренутку уз обострану писмену сагласност Страна. Измене и допуне ступају на снагу у складу са поступком који је прописан ставом 1. члана 13. овог Меморандума о разумевању.

Члан 13.

Овај Меморандум о разумевању ступа на снагу на дан пријема последњег писменог обавештења којим Стране дипломатским путем обавештавају једна другу о завршетку интерне законске процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

Овај Меморандум о разумевању остаје на снази 1 (једну) годину и аутоматски се обнавља за сваку наредну годину, осим уколико једна од Страна у писаној форми и дипломатским путем обавести другу, најмање 6 (шест) месеци пре његовог истека, о својој намери да откаже овај Меморандум о разумевању.

Свака Страна има право да у било ком тренутку откаже овај Меморандум о разумевању уз претходно писмено обавештење друге Странеупућено дипломатским каналима. У том случају, престанак важења Меморандума о разумевању ступа на снагу у року од 3 (три) месеца након дана пријема поменутог обавештења.

Отказивање овог Меморандума о разумевању неће имати утицај на важење и спровођење пројеката и активности договорених у складу са овим Меморандумом о разумевању и започетих пре таквог отказивања, све до њиховог завршетка, осим ако се Стране другачије не договоре.

Потписано у Анкари, дана 7. маја 2018, у 2 (два) истоветна примерка, на српском, турском и енглеском језику, при чему је сваки текст једнако веродостојан.

У случају неслагања у тумачењу, меродаван је текст на енглеском језику.

**У ИМЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ
ТУРСКЕ**

**У ИМЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ**

Мехмет ОЖАСЕКИ
Министар
животне средине и урбанизма

Александар АНТИЋ
Министар
рударства и енергетике

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON COOPERATION
IN THE FIELD OF ENVIRONMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Serbia hereinafter referred to as "The Parties";

Expressing the desire to strengthen the friendly relations and strategic partnership between the two countries and to develop cooperation in the field of environment,

Acknowledging the significance of sustainable development approach for the protection and improvement of environment for the well-being of the present and future generations,

Acknowledging the importance of cooperative efforts to promote and achieve the internationally agreed development goals, particularly goals on poverty eradication, sustainable livelihoods and environmental sustainability,

Noting that such cooperation would serve common interests of the Parties and contribute to their economic and social development,

Have agreed as follows:

Article 1

In order to reduce pollution and ensure environmental sustainability, with a balanced approach on protection and use of the ecosystems, The Parties shall cooperate through sharing of knowledge, experience, best practices and technology on the basis of equity, benefit and reciprocity.

Article 2

The Parties shall, in accordance with their competences, and after prioritizing their interventions, to cooperate in, amongst others, the following subjects:

Environmental Management

- 1) Integrated waste management,
(hazardous and non-hazardous waste resulting from the industry, municipal waste, packaging waste, medical waste, agricultural waste, project design, construction and operation of waste disposal facilities),
- 2) Integrated waste water management,
- 3) Air quality management,
(Air pollution due to domestic heating, industry and transportation and air quality monitoring),
- 4) Long-range transboundary air pollution and dust transport,
- 5) Environmental noise management,
- 6) Climate change,
(Adaptation, mitigation, reporting, emission trading),
- 7) Green economy,
- 8) Chemicals management,
- 9) Identification of potential risks for major industrial accidents, prevention of spillage of hazardous materials and mitigating of the effects.

Clean Production and Sustainable Consumption

- 1) Recycling technologies for waste water,
- 2) Integrated pollution prevention and control, best available techniques,

Environmental Compliance Chain

- 1) Environmental impact assessment (EIA) and strategic environmental assessment,
- 2) Environmental permit and licensing procedures,
- 3) Environmental auditing,
- 4) Public consultation,
- 5) Environmental monitoring and measuring methods,
(Monitoring flue gas pollutants and discharges of waste water treatment facilities),

Biodiversity and Protected Areas

- 1) Promotion of biodiversity conservation in protected areas,
- 2) Management of protected areas and development and implementation of eco-tourism activities in such areas,

Environmental Information Systems

- 1) Electronic environmental applications,
(e-EIA, e-permit / e-license, e-audit, e-qualification, waste management application and other environmental information systems),
- 2) Environmental status reports,
- 3) Developing environmental geographic information systems,

Capacity Building

- 1) Environmental education and raising public awareness,
- 2) Increasing the capacity of environmental institutions.

Article 3

The Parties shall cooperate on the subjects set out in article 2 through:

- 1) Organization of training programmes, meetings, conferences and symposia,
- 2) Organization of scientific and technical visiting programmes,
- 3) Organization of reciprocal visits of researchers, consultants, experts and members and representatives of non-governmental organizations,
- 4) Exchange of information, know-how and documents on researches, developments and implementation activities,
- 5) Developing projects.

Article 4

The Parties shall cooperate within the framework of the national legislation of each Party and financial resources allocated for relevant International Agreements to which they are party.

The Parties shall exchange expert in the agreed fields and the travel, food and accommodation expenses shall be covered by the sending Party.

Article 5

The Parties may invite government institutions, academic institutions, private sector and non-governmental organizations to participate in the cooperation activities within the context of this Memorandum of Understanding.

Article 6

The authorities responsible for the implementation of this Memorandum of Understanding are:

- 1) Ministry of Environment and Urbanization: on behalf of the Republic of Turkey;
- 2) Ministry of Environmental Protection on behalf of the Republic of Serbia.

Article 7

Following its entry into force, to ensure the efficient implementation of cooperation activities within the framework of this Memorandum of Understanding, a Joint Committee shall be established by the Parties and promote the following:

- 1) Each Party shall designate a National Coordinator from the competent authorities mentioned in Article 6, to be responsible for the management of cooperation areas stipulated herein, within 3 (three) months following the entry into force of this Memorandum of Understanding.

The National Coordinators shall be at least in the level of Head of Department.

Each Party shall notify the other regarding the name of the National Coordinator they designated.

- 2) The National Coordinators shall cooperate to draw up the Joint Working Programmes in the cooperation areas enlisted in Article (2) of this Memorandum of Understanding.
- 3) The National Coordinators shall determine dates to discuss cooperation areas, co-chair the Meetings of the Joint Committee that may convene on the mutually agreed dates and monitor the implementation of the recommendations made by the Joint Committee.
- 4) The Meetings of the Joint Committee shall take place once a year, alternatively, in Turkey and Serbia.

Article 8

The Parties may agree to share the results of their cooperation, by mutual written consent, with third Parties in conformity with their national legislations.

Article 9

Nothing in this Memorandum of Understanding shall be construed in a way to affect current rights and obligations of the Parties under other International Agreements to which they are Parties.

Article 10

The Parties, in accordance with the respective national legislations and International Treaties to which they are parties shall ensure effective protection of the intellectual property rights transferred and created in the framework of this Memorandum of Understanding.

For the purpose of this Memorandum of Understanding, the "intellectual property" is understood to stand for what is set out in article 2 of the "Convention Establishing the World Intellectual Property Organization", signed in Stockholm on 14th of July, 1967.

Article 11

Any dispute that may arise from interpretation or enforcement of this Memorandum of Understanding shall be resolved amicably through negotiations between the Parties.

Article 12

This Memorandum of Understanding may be amended through mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force according to the procedure set out in paragraph 1 of article 13 of this Memorandum of Understanding.

Article 13

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the final written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.

This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of 1 (one) year and shall be automatically extended for each subsequent year, unless one of the Parties notifies the other in written through diplomatic channels of its intention to terminate the Memorandum of Understanding at least 6 (six) months prior to its expiration.

Each Party is entitled to terminate this Memorandum of Understanding at any time by notifying the other Party in written through diplomatic channels. In this case, this Memorandum of Understanding shall be terminated within 3 (three) months after the date of the receipt of the notification.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and implementation of the projects and activities agreed upon pursuant to the Memorandum of Understanding and initiated prior to such termination, until their completion, unless the parties agree otherwise.

Signed in Ankara, on 07 May 2018, in 2 (two) original copies, each in Turkish, Serbian and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF SERBIA**

Mehmet ÖZHASEKİ
**Minister of
Environment and Urbanization**

Aleksandar ANTIC
**Minister of
Mining and Energy**